

The word 'Kanta' is rendered in a large, stylized font. The letter 'K' is white and is being written by a hand holding a pen. The letters 'a', 'n', and 't' are in a light blue color, and the final 'a' is in a light green color. The background is white.

Skötsel av ärenden för minderåriga

Kanta-info 26.5.2020

Malinen Hanna

The letters 't' and 'a' are rendered in a large, stylized font. The letter 't' is light blue and the letter 'a' is light green. The background is white.

Skötsel av ärenden för minderåriga

1. Skötsel av ärenden för minderåriga
2. Nuläget
3. Ny funktion
4. Den nya funktionens fördelar samt förändringar
5. Förändringar som den nya funktionen medför på Mina Kanta-sidor
6. Hur inverkar förbud
7. Vad kräver den nya funktionen
8. Tidsschema för införandet av den nya funktionen
9. Stöd och handledning vid införandet av funktionen
10. Skötsel av ärenden för minderåriga inom socialvården

Skötsel av ärenden för minderåriga

- Skötsel av ärenden för någon annan innebär att sköta ärenden på en annan persons eller ett företags vägnar.
- Vårdnad ger rätt att sköta ärenden för en minderårig.
- Styrande lagstiftning:
 - Patientlagen, Journalhandlingsförordningen, Klientuppgiftslagen och Konventionen om barnets rättigheter
- THL:s funktionella specifikationer styr utvecklingen av skötsel av ärenden för barn under 18 år i hälso- och sjukvårdens patientdatasystem

Nuläget

- På Mina Kanta-sidor ser vårdnadshavare för närvarande hälsouppgifter bara för barn under 10 år
- Minderåriga barns vårdnadshavare ser inte uppgifter för barn över 10 år på Mina Kanta-sidor, eftersom en minderårig patient som är kapabel att själv besluta om sin vård har rätt att förbjuda att uppgifter om hans eller hennes hälsotillstånd och vård lämnas ut till vårdnadshavarna, om patienten har bedömts vara kapabel att sköta sitt eget ärende.
- Det har inte varit möjligt att dokumentera förbudsrätten i strukturerad form, och därför har åldersgränsen på 10 år varit en temporär lösning (sedan 2016) för att kunna ge föräldrar till barn under 10 år rätt att se sina barns uppgifter på Mina Kanta-sidor och sköta ärenden för dem, ända tills en hållbar lösning fås till stånd.
 - I situationer där uppgifter inte har fått visas för föräldrarna har man använt fördröjningsfunktionen.

Ny funktion

- Det finns ingen åldersgräns för en minderårigs beslutsförmåga.
- En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska göra en strukturerad dokumentation i patientdatasystemet om den minderårigas beslutsförmåga och om en beslutskapabel minderårigs vilja att lämna ut uppgifter.
- Ett förbud mot utlämnande till vårdnadshavarna som dokumenterats i strukturerad form gäller visning av alla uppgifter som hänför sig till besöket eller vårdperioden (servicehändelsen) i fråga. På recept ska förbud mot utlämnande till vårdnadshavarna dokumenteras separat.
- Principen är att när en minderårig inte är kapabel att själv besluta om sin vård, visas uppgifterna för vårdnadshavarna.
- När en minderårig bedöms vara kapabel att besluta om sin vård, visas de uppgifter som den minderåriga vill att hans eller hennes vårdnadshavare ska kunna se.

Förändringar och fördelar som den nya funktionen **Kanta** medför 1/2

- Patientlagen ger en minderårig rätt att besluta om sin vård samt förbjuda att hans eller hennes uppgifter lämnas ut till vårdnadshavarna, om den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården bedömer att den minderåriga är kapabel till det.
 - Bedömningen av beslutsförmågan görs på grundval av lagen för alla
 - [THL Bedömning av en minderårigs självständiga beslutsförmåga inom hälso- och sjukvården](#)
 - En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska göra en strukturerad dokumentation i patientdatasystemet om den minderårigas beslutsförmåga och om en beslutskapabel minderårigs vilja att lämna ut uppgifter.
 - Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ges utbildning om verksamhetsmodellen för bedömning och dokumentation av beslutsförmågan
 - [Minderåriga och Kanta-tjänsterna – verksamhetsmodell för hälso- och sjukvården och apoteken](#)

Förändringar och fördelar som den nya funktionen **Kanta** medför 2/2

- Den minderårigas uppgifter visas för vårdnadshavarna utan åldersgräns.
- Den elektroniska implementeringen av skötsel av ärenden för någon annan säkerställer att
 - minderåriga barn kan sköta ärenden självständigt och konfidentiellt inom hälso- och sjukvården
 - vårdnadshavarna kan sköta ärenden elektroniskt för sitt barn
 - vårdnadshavarna är jämlika inom hälso- och sjukvårdens digitala tjänster
 - informationen behandlas och överförs effektivt

Förändringar som den nya funktionen medför på Mina Kanta-sidor

- I fortsättningen kan vårdnadshavare sköta ärenden på Mina Kanta-sidor för minderåriga barn i alla åldrar, åldersgränsen på 10 år slopas alltså
- Vårdnadshavarna kan se en minderårigs hälsouppgifter genast efter att de dokumenterats och arkiverats, om inte utlämnandet av uppgifterna särskilt har förbjudits
 - Under övergångsskedet, medan förändringarna görs i informationssystemen, kan det hända att hälsouppgifterna för vissa minderåriga barn permanent förblir osynliga för vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidor. Det här gäller i synnerhet minderåriga som i övergångsskedet är över 10 år och besöker en hälso- och sjukvårdsenhet vars patientdatasystem ännu inte stöder funktionen förbud mot utlämnande av uppgifter.
 - I situationen i fråga ser vårdnadshavarna de hälsouppgifter för sina barn som har dokumenterats när barnet var under 10 år samt uppgifter från och med den tidpunkt då det blev möjligt att dokumentera förbud i patientdatasystemet.
 - [Skötsel av ärenden för minderåriga på Mina Kanta-sidor](#)

En minderårigs beslutsförmåga och vilja att lämna ut uppgifter till vårdnadshavarna

Alternativ	Hur utlämnandet av uppgifter till vårdnadshavarna påverkas
Den nuvarande verksamhetsmodellen, alltså ingen uppgift om förbud	Visas för vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidor, om uppkommit när barnet var under 10 år och visningen inte har fördröjts
Ej beslutskapabel Minderårig, uppgifterna lämnas ut till vårdnadshavarna	Uppgifterna visas för vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidor och kan lämnas ut till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården
Beslutskapabel minderårig, tillåter att uppgifterna lämnas ut till vårdnadshavarna	Uppgifterna visas för vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidor och kan lämnas ut till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården
Beslutskapabel minderårig, förbjuder att uppgifterna lämnas ut till vårdnadshavarna	Uppgifterna visas inte för vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidor och lämnas inte ut till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården
Den minderårigas beslutsförmåga ej känd, uppgifterna lämnas inte ut till vårdnadshavarna	Uppgifterna visas inte för vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidor. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården måste säkerställa den minderårigas vilja innan uppgifterna lämnas ut till vårdnadshavarna.

Vad kräver den nya funktionen

- Förändringar i den professionella hälso- och sjukvårdspersonalens arbete och i dokumentationen.
 - Visserligen har det hela tiden varit de professionellas uppgift att bedöma minderårigas förmåga att sköta sina ärenden och fråga om de vill att uppgifterna lämnas ut. Förändringen är att i fortsättningen ska saken **dokumenteras i strukturerad form**, vilket resulterar i om uppgifterna lämnas ut till vårdnadshavarna eller inte. Mina Kanta-sidor läser koderna bakom den strukturerade dokumentationen och avgör utifrån dem om uppgifterna får lämnas ut till vårdnadshavarna eller inte.
- Förändringar i patient- och apotekssystemen
- Förändringar i Kanta-tjänsterna (utförda)

Tidsschema för införandet av funktionen

- Kanta-tjänsterna inleder användning för produktion med funktionerna som gäller skötsel av ärenden för minderåriga 1.10.2020.
- Förändringarna i informationssystemen implementeras i olika takt inom de lokala hälso- och sjukvårdstjänsterna, och därför går det inte att ange något exakt tidsschema.
 - Senast 1.10.2020 ska åtminstone en version med framåtkompatibla recept vara i bruk inom hälso- och sjukvården.
 - Framåtkompatibelt betyder att även om en hälso- och sjukvårdsenhet inte kan producera recept med det nya informationsinnehållet, kan den ändå behandla alla recept. På det här sättet säkerställer man att minderåriga kan sköta sina ärenden konfidentiellt oavsett vårdenhet och plats.
 - Inom hälso- och sjukvården kan man i början av oktober också införa skötsel av ärenden för minderåriga med fulla funktioner.
- [Funktionell specifikation](#)
- [Förberedelse för införandet](#)

Stöd och handledning vid införandet av funktionen

- Verksamhetsutbildning för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 3.9.2020

”Minderåriga inom hälso- och sjukvården –verksamhetsmodeller i Kanta-tjänsterna som baserar sig på beslutsförmåga”

 - Målgrupp: Hälso- och sjukvårdsaktörer, apotekspersonal, leverantörer av hälso- och sjukvårdssystem och apotekssystem, personer som arbetar med lokal support för informationssystem samt myndigheter.
 - Vid utbildningen går man igenom principerna och verksamhetsmodellerna för bedömning av en minderårigs beslutsförmåga, utlämnande av hälsouppgifter samt skötsel av ärenden för minderåriga inom hälso- och sjukvården och på apoteken
- [Verksamhetsmodellutbildning/program/anmälan](#)

Skötsel av ärenden för minderåriga inom socialvården

- En minderårig klient (under 18 år) har rätt att **av vägande skäl** förbjuda att klientuppgifter lämnas ut till hans eller hennes lagliga företrädare (lag om klienthandlingar inom socialvården 12 §, lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården 11 §).
- En yrkesutbildad person inom socialvården bedömer om förbudsrätten förvägras eller godkänns.
- När det gäller en person under 18 år måste man ta ställning till om uppgifterna inte ska visas och dokumentera motiveringen
- Utgångspunkten/det förvalda värdet är att uppgifterna visas.
- Man kan också låta bli att lämna ut en klientrelationshandling till vårdnadshavaren i situationer där det av motiverade skäl ska hållas hemligt för vårdnadshavarna att barnet har en klientrelation i socialvården.
- En minderårig klient ser på Mina Kanta-sidor vilka handlingar som inte visas för vårdnadshavarna.

Tidsschema för skötsel av ärenden för minderåriga inom socialvården

- Socialvården är på väg att börja använda Mina Kanta-sidor för produktion 2020-2021, men det egentliga införandet kräver en ändring av klientuppgiftslagen
- Även om Mina Kanta-sidor tas i bruk 2021 i och med klientuppgiftslagen, måste man i fråga om skötsel av ärenden för minderåriga ta ställning till om klienthandlingar från fas 2 ska dokumenteras, eftersom de blir synliga retroaktivt
- Åren 2020-2021 implementeras skötsel av ärenden för någon annan på Mina Kanta-sidor, både på grundval av vårdnad och med stöd av elektronisk fullmakt

Mer information om skötsel av ärenden för minderåriga

- [Verksamhetsmodell för hälso- och sjukvården och apoteken](#)
- [Funktionell specifikation](#)
- [Alaikaisen-itsenaisen-paatoskyvyn-arviointi-terveydenhuollossa](#)
- [Förberedelse för införandet](#)
- [Skötsel av ärenden för minderåriga på Mina Kanta-sidor](#)
- [Verksamhetssättsutbildning för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 3.9.2020](#)

Tack

Hanna Malinen
Kundrelationsansvarig
FPA, Informationstjänster
kanta.fi

 @kantapalvelut